

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
2. Geçici Kabulü Tamamlanan Yapım İşlerinin İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yöntemi İle Yapılan Alımlarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususların Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Bingöl Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 5662 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ile eklenen ek maddesi ile 17.05.2007 tarihinde kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Bingöl Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 10 fakülte, 1 yüksekokul, 5 enstitü, 6 meslek yüksekokulu ve 21 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	55	28	83
Doçent	61	65	126
Doktor öğretim üyesi	247	68	315
Öğretim görevlisi	221	65	286
Araştırma görevlisi	122	55	177
Toplam	706	281	987

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel İdari	255	153	408
Sağlık	12	26	38
Avukatlık	2	-	2
Eğitim-öğretim			
Teknik	49	51	100
Yardımcı	51	14	65
Sözleşmeli	55	88	143
İşçi	227	42	269
Toplam	651	374	1025

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 1357’dir. Ayrıca Üniversitede 2 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Bingöl Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme(TL)	Gerçekleşme(%)
Personel Giderleri	536.699.995,42	534.703.959,40	99,63
Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	61.267.017,08	59.235.394,68	96,68
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	99.736.667,00	77.777.178,26	77,98
Cari Transferler	12.085.565,00	11.730.983,50	97,07
Sermaye Giderleri	206.690.000,00	123.471.931,36	59,74
Sermaye Transferleri	0	0	
Toplam	916.479.244,50	806.919.447,20	88,05

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 613.217.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde net 303.262.244,50 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 916.479.244,50 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %88,05'i olan 806.919.447,20 TL'si kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 536.699.995,42 TL olan ödeneğin 534.703.959,40 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 61.267.017,08 TL ödeneğin 59.235.394,68 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 99.736.667,00 TL olan ödeneğin 77.777.178,26 TL'si, cari transferlerde 12.085.565,00 TL'lik ödeneğin 11.730.983,50 TL'si, sermaye giderlerinde 206.690.000,00 TL'lik ödeneğin 123.471.931,36 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 7.825.648,41 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.509.000,00	10.093.127,85	96,04
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	593.501.000,00	860.987.790,00	145,07
Diğer Gelirler	9.207.000,00	10.431.820,60	113,30
Sermaye Gelirleri			
Toplam	613.217.000,00	882.271.868,38	143,88
Gelirlerden Red ve İadeler (-)		1.207.401,07	
Net Toplam	613.217.000,00	881.064.467,31	143,68

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 613.217.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 881.064.467,31 TL'dir. Dönem faaliyet geliri 868.391.058,18 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.207.401,07 TL ve faaliyet gideri 751.821.837,34 TL olan Üniversite, 2023 yılını 115.358.819,77 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 11.663.404,75 TL, gider toplamı 10.433.065,05 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 1.230.339,70 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamının oluşturulması kapsamında; kurum organizasyon yapısı, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

İdarelerin organizasyon şeması olmalı ve buna bağlı olarak fonksiyonel görev dağılımı belirlenmelidir. Personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesi oluşturulmalı ve personele bildirilmelidir. Organizasyon yapısı, temel yetki ve sorumluluk dağılımı, hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde olmalıdır.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Üniversitede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kısmen yeterlidir (Aralık/2023 tarihine kadar tamamlanması planlandığı anlaşılmıştır). Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. İç Kontrol Rehberinde yer alan kriterlere çerçevesinde hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olarak 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanmalı ve üst yönetici tarafından onaylandıktan sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmelidir.

Üniversitede tebliğe uygun şekilde hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 04.01.2023 tarih ve 90955 sayılı yazı ile Rektörlük Makamının onayına sunulmuş olup, 05.01.2023 tarih ve 91187 sayılı yazı ile Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğe göre, genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları, mahalli idareler yürütecekleri faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlamakla yükümlüdürler. Bu bağlamda üniversite tarafınca performans programı uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

İdare tarafınca kontrol ve iç kontrol riskleri belirlenmiştir. Risklerin değerlendirmesi

önceki dönemlerde yıl sonunda yapılmaktadır. Ayrıca idari faaliyet raporu mevzuata uygun hazırlanmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İlgili üniversitede birimler bazında iş akış süreçleri belirlenip ilgili web sayfalarından tüm personele duyurulmuş, yetki devirleri, üst yönetici tarafından belirlenen esaslar ve sınırlar dâhilinde yazılı olarak ilgililere bildirilmiştir. Ayrıca üniversite birimlerince iş ve işlemler de görevler ayrılığı ilkesi esas alınmıştır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Üniversite'nin faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Üniversitenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

Üniversitenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Üniversitede İç Denetim Birimi kurulmuş olup kurumda 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların 1'i doludur. İç Denetim Biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bingöl Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Taşınmazın değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, ilgili taşınmazın kayıtlı değerine eklenerek aktifleştirilmesi gerekirken, söz konusu harcamalar için doğrudan gider kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubuyla ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesinin (b) fıkrasının birinci bendine göre; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilerek amortisman hesaplamasında dikkate alınmalıdır.

Buna göre; 25 Maddi duran varlık hesabında, kayıtlı varlıkların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarlarının, bir taraftan 25 Maddi duran varlık grubuna borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Amortisman ve Tükenme Payları Hakkında 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre Kasım-2023 itibariyle güncellenmiş haliyle duran varlıklara yapılan 114.000,00 TL'yi aşan harcamalar, değer artırıcı harcama olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla taşınmazlar için 114.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir ya da mahiyetindeki harcamaların, 630 Giderler Hesabında değil ilgili maddi duran varlık hesabında izlenerek aktifleştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 2023 yılı Bütçe Kanunu'nun E Cetvelinde yer alan "Menkul mal alımlarında 52.000,00 TL, Gayri maddi hak alımlarında 41.000,00 TL, Menkul malların bakım ve onarımlarında 52.000,00 TL ve Gayrimenkullerin bakım ve onarımlarında 114.000,00 Türk Lirasını, aşan tutarlar, "03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri" tertiplerinden ödenemez. Bu itibarla

yukarıda yer verilen parasal tutarları aşan ihtiyaçlar, Devlet Malzeme Ofisinden temin edilse dahi “06 Sermaye Giderleri” tertiplerinden ödenecektir.

Üniversitenin gider hesapları üzerinde yapılan incelemede;

-630.03.07.30 mal ve hizmet alım gideri koduna kaydedilerek, 2023 yılı Bütçe Kanunu'nun E Cetvelinde belirlenen 52.000,00 TL tutarındaki limiti aşan, ancak mahiyeti itibariyle 630.30.06.07 sermaye giderleri kodunda izlenmesi gereken dokuz harcama kaleminin toplamının 1.023.889,29 TL olduğu,

-630.30.06.07 sermaye giderleri koduna kaydedilerek, 2023 yılı Bütçe Kanunu'nun E Cetvelinde belirlenen 114.000,00 TL tutarındaki limiti aşan ve ilgili varlıkta değer artışı oluşturması nedeniyle de 25 Maddi duran varlık grubundaki ilgili hesaba kaydedilmesi gereken üç harcama kaleminin ise toplam 492.120,00 TL olduğu,

-Bu değerlendirmeler çerçevesinde toplam yedi adet harcama kalemi toplamı olan 1.144.944,00 TL tutarındaki harcamanın 25 Maddi duran varlık grubundaki ilgili hesaba kaydedilmesi gerekirken defaten gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Üniversitenin 2023 yılı mali tablolarında, 250 Maddi Duran Varlıklar Hesabı 1.144.944,00 TL düşük, 630 Giderler Hesabı ise bu tutar kadar yüksek görünmektedir. Ayrıca, maddi duran varlıklara kaydedilmesi gereken bu tutardan ayrılacak amortismanlar kadar da gider hesaplarında artış kaydedilecekti.

Maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların doğrudan gider kaydedilmesi duran varlıkların mali tablolarda olduğundan daha düşük görünmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan varlığın ekonomik ömrü süresinde itfa edilerek giderleştirilmesi gerekirken edinme maliyetinin tamamının tek seferde gider kaydedilmesi faaliyet sonuçlarına yansımaya neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; bulgu konusu hususa katıldığı, bundan sonra gerekli tedbirlerin alınarak, gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların maddi duran varlıkların edinme maliyetlerine eklenerek gerçek değerleri ile mali tablolarda yer almasının sağlanması konusunda bundan sonraki dönemlerde gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Geçici Kabulü Tamamlanan Yapım İşlerinin İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

Üniversite tarafından geçici kabulü yapılmış olan bazı yapım işlerinin, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlendiği ve yıl sonu itibariyle ilgili duran varlık hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 187'nci maddesinde, "*Yapılmakta olan yatırımlar hesabı; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmaya kadar izlenmesi için kullanılır.*", "Hesabın İşleyişi" başlıklı 188'inci maddesi (b) bendinde ise, "*Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.*" hükümleri yer almaktadır.

Muhasebe açısından, tamamlanan yatırımların ilgili hesaplara aktarılmadan 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi, idarenin devam eden yatırımlarını olduğundan çok, duran varlık grubunu ise o tutarda az göstermektedir.

2023 yılı içinde geçici kabulü yapılan ancak Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bildirilmeyen ve yıl sonu itibariyle hala 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenen, binalar, bağlantı yolu ve çevre düzenleme ile nizamiye kapısı yapım işine ait toplam 21.064.717,16 TL'nin ilgili hesaba aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, 2023 yılı için 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 21.064.717,64 TL fazla, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının ise bu tutar kadar eksik görünmesine neden olmuştur. Ayrıca, kıst amortisman ayrılmaması nedeniyle de 630 Gider hesaplarını da amortisman tutarı kadar etkilemektedir.

Mali tabloların doğru ve güncel bilgiyi yansıtmasının sağlanması amacıyla 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan, geçici kabulü yapılan ya da tamamlananların ilgili olduğu maddi duran varlık hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresinin cevabında; 2024 yılında bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilerek, muhasebe işlem fişleri ek olarak sunulmuştur.

Yapım işlerine ait onaylanan geçici kabul belgelerinin ilgili teknik birimler tarafından zamanında Strateji Daire Başkanlığına iletilerek yapım işine ait harcamaların ilgili varlık hesaplarına aktarılmasının temin edilmesi için gereği olduğu kadar dönemsellik ilkesi açısından da değerlendirildiğinde hassasiyet gösterilmesi gereken bir husustur..

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yöntemi İle Yapılan Alımlarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususların Olması

İdarenin, doğrudan temin yoluyla yapmış olduğu alımların incelenmesinde, rekabetin sağlanması çerçevesinde bazı eksik uygulamaların olduğu tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesine göre ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin ile alım yapılabileceği ve ilgili maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları dışındaki idarelerin 143.845,00 TL'ye kadar olan ihtiyaçlarının da bu bent kapsamında temin edilebileceği düzenlenmiştir.

İdarenin, 2023 yılına ilişkin doğrudan temin yoluyla yaptığı alımlar incelendiğinde;

A-Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından yapılan bazı doğrudan temin alımlarında rekabetin sağlanarak etkin bir fiyatın oluşması için gerekli olan firma çeşitliğinin artırılmasına yönelik piyasa fiyat araştırmasının geniş tutulmadığı tespit edilmiştir. Şöyle ki;

Çatı yapım işi ile hidrolik kepçe bakım onarımı işi gibi birbirinden farklı dokuz işin aynı firma tarafından doğrudan temin yoluyla yapılarak toplam 1.108.985,00 TL ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. Yukarıda belirtilen doğrudan temin alımlarına ilişkin dosyalar incelendiğinde teklif alınan firmaların genel olarak benzer firmalar olduğu, şekil yönünden sorun olmamasına karşın konu itibarıyla çeşitlilik arzeden farklı işlerin aynı firmadan temin edilmesi dikkat çeken bir husus olarak tespit edilmiştir.

B-Ayrıca, doğrudan temin harcamalarının incelenmesinde, Üniversite bütçesinden, harcama birimi olan daire başkanlıklarına ayrılan bütçe ödeneklerinde, bazı daireler için zaruri giderler için hiç ya da yeteri kadar ödenek ayrılmadığı, birimlerin de harcama ihtiyaçlarını, ödeneği olan diğer birimlerin ödenekleri üzerinden karşıladığı tespit edilmiştir. Bu husus nedeniyle, bazı dairelerin, diğer birimlerin ihtiyaçları için kendi ödeneklerini kullanmaları, birimlerin harcama kontrolünün yapılmasını da olumsuz olarak etkilemekte olup ayrıca bu birimlerin iş yükünün de artmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresinin cevabında; bulguya konu hususlar ile ilgili olarak daha titiz davranılacağı belirtilmektedir.

4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinde de düzenlendiği üzere doğrudan teminin, idarelerin Kanunda öngörülen koşullar içinde ki ihtiyaçlarının kısa sürede karşılanması için yapılan bir alım şekli olması nedeniyle bu alımlarda daha özenli davranılması gereği bulunmaktadır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>